

Återvinning av kompositer genom mikrovågspyrolys

Mikael Skrifvars och Dan Åkesson, Högskolan i Borås
Carina Petterson och Sune Andreasson, Stena Metall AB

Waste Refinery projekt hösten 2009

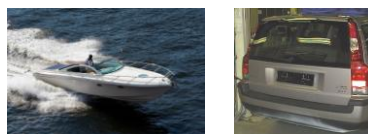
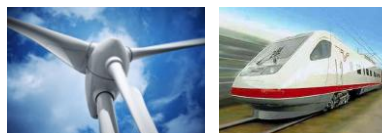
Centrum för optimal resurshantering av avfall

www.wasterefinery.se

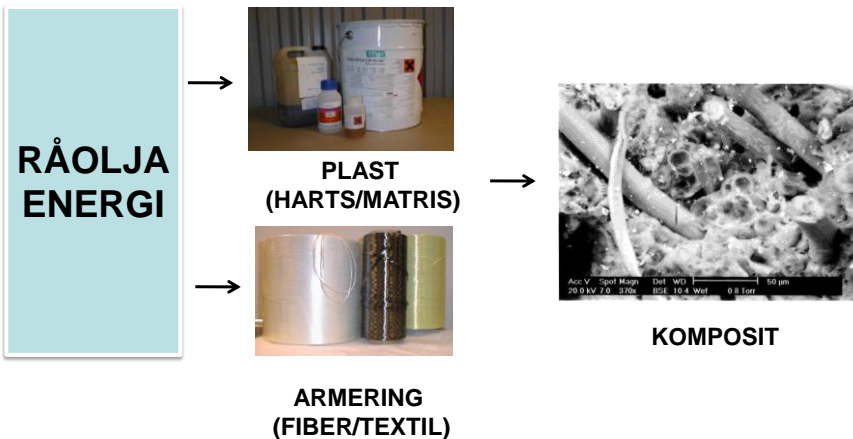
ANVÄNDNING AV KOMPOSITER

- Produkter som kräver mekanisk styrka samt låg vikt
- Båtar, vindkraftsvingar, bilar, byggelement, mm.
- Ca 1 miljon ton/år i Europa
- Lång livslängd (> 10 år)
- Användningen ökar

KOMPOSITERNAS SAMMANSÄTTNING

FÖRSÖK TILL ÅTERVINNING AV KOMPOSITER

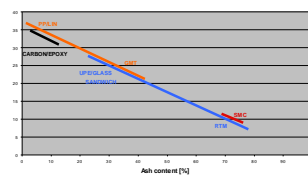
MATERIALÅTERVINNING

Material circulation Ercom GmbH

FÖRBRÄNNING

KOMPOSITÅTERVINNING - SVÅRIGHETER

- Komplext sammansatt material:
  - Olika hartser, glas- och kolfibrer, balsa, PVC, metallkomponenter, mm
- Lång produktlivslängd
- Små avfallsvolymer jämfört med övrigt avfall
- Utblandning med annat avfall
- Infrastruktur för insamling saknas
- Effektiv återvinningsteknik saknas
- Ingen marknad för återvunnet material

PYROLYS

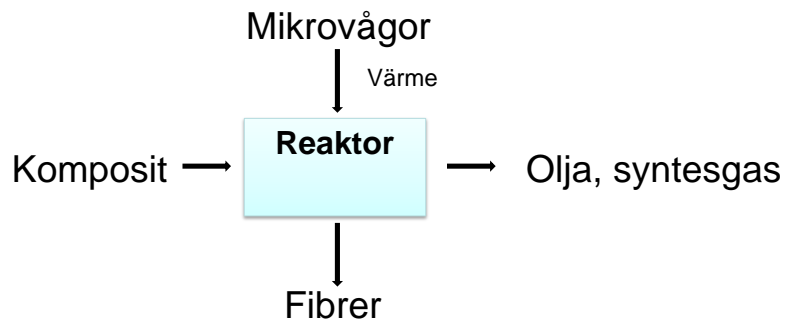

Pyrolysis = Upphettnings i syrefri miljö

- Termoplaster kan återvinnas med pyrolysis
- Energikrävande process, kräver stora volymer för lönsamhet

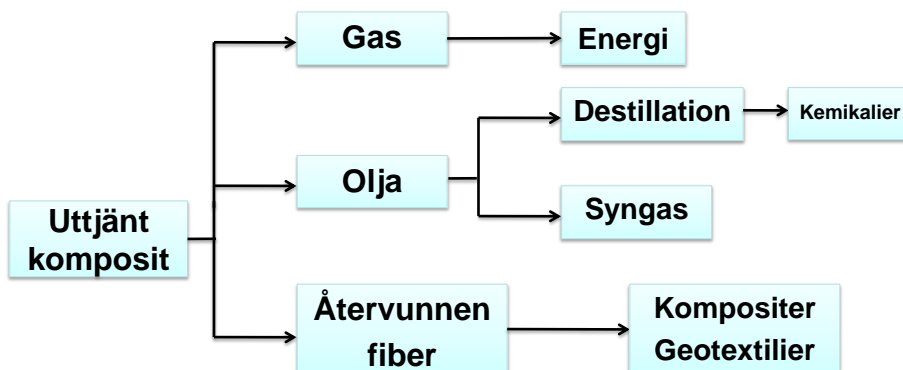
MIKROVÅGSPYROLYS

Fördelar:

- Värmer tvärs igenom materialet
- Hög energieffektivitet, kräver mindre volymer för lönsamhet
- Blandat material kan pyrolyseras
- Det inerta materialet kan tas till vara, t.ex. ädelmetaller, kolfibrer

ÖVERSIKT - MIKROVÅGSPYROLYS

MIKROVÅGSPYROLYS – FÖRSÖKSUTRUSTNING

LABBREAKTOR ca 0.5 kg/batch

Utvecklat av Gisip AB

PILOTANLÄGGNING 100 kg/h, kontinuerlig

Under utveckling av Stena Metall AB i Halmstad

EXPERIMENTELLT ARBETE

Material

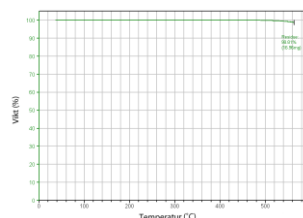
- Vindkraftsvinge
- Omättad polyester, Polylite 31660-02
- Huggen glasfibermatta, 300 g/m²
- Bikomponentfiber
- Peroxid, Andonox PBTB, Syrgis.

Analys

- Kalorimetri, ASTM D 4809
- GC-MS
- Svepelektronmikroskopi (SEM)
- Termogravimetrisk analys (TGA)
- Mekanisk provning

Mikrovågspyrolys 60 min vid 450 °C

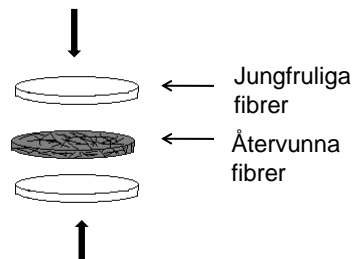

1-2 vikt-% organiskt material efter pyrolys

KOMPOSITTILLVERKNING AV ÅTERVUNNEN GLASFIBER

1. Kompositer tillverkades genom att varva mattor med återvunna fibrer med jungfrulig glasfibrer
2. Laminat impregnerades med omättad polyester och formpressades vid 170°C, 8 min, 70 kPa
3. Kompositer med 100 %, 83 %, 65 %, 39 % och 0 % (vikt/vikt) andel jungfrulig fiber tillverkades
4. Totalt 50 vikts-% fibrer i kompositen

KARAKTÄRISERING AV ERHÅLLEN GLASFIBER

PYROLYSERADE FIBRER

30 minuter

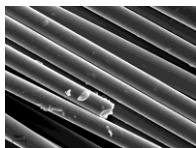
45 minuter

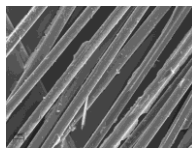
60 minuter

Vid 450°C krävs
ca 60 minuters
pyrolyys

ELEKTRONMIKROSKOPI

Före pyrolyys

Efter pyrolyys

Rester av fiberns
ytbehandling

KARAKTÄRISERING AV ERHÅLLEN OLJEFRAKTION

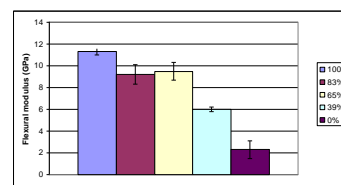
- Innehåller organiska föreningar:
  - Styren, toluen, bensen
  - Andra polyaromatiska ämnen
- Kalorimetriskt energiinnehåll:
  - 34.5 MJ/kg
- Kraftigt luktande

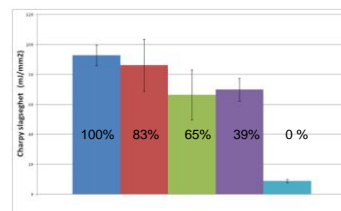
MEKANISKA EGENSKAPER FÖR KOMPOSITER MED PYROLYSERAD GLASFIBER

- 15-35 vikts-% återvunna fibrer kan användas med relativt goda mekaniska egenskaper.
- Materialegenskaperna kan optimeras ytterligare

Böjmodul, GPa

Slagseghet, kJ/mm²

VÄRDEBERÄKNING

- Det kommersiella värdet på den återvunna glasfibern sattes till 0 kr
  - Kostnad för deponi av kasserade kompositer värderades till 700 kr/ton
- Analysen visar att mikrovågspyrolys av kompositer eventuellt kan bli lönsam beroende på hur priset för deponi utvecklar sig.
- En energi- och värdebalansberäkning kommer att göras på den större anläggningen vilket ger en mer realistisk bild
- Mikrovågspyrolys kan användas även för kolfiberkompositer, vilka har ett högre kommersiellt andrahandsvärde

SLUTSATSER

- Mikrovågspyrolys är teknisk genomförbart i labbskala
- Stena Metall utvecklar en pilotanläggning för kontinuerlig behandling
- Kompositer med 15-35 vikts-% återvunnen fibrer kan tillverkas med relativt goda egenskaper
- Mikrovågspyrolys medför en möjlighet att ta tillvara värdefulla komponenter i komplext sammansatta material

---

**TACK FÖR ER
UPPMÄRKSAMHET!**